

מערדכן לתאריך: 01.05.2014	הוראה 3.17: "השתלמות רענון נהיגה לחייל מילואים"	פרק 3: "ניהול בטיחות הדרכים ביחידה"	כרך: בב"ד
------------------------------	--	--	--------------

הוראה 3.17 - "השתלמות רענון נהיגה לחייל מילואים"

3.17.1 הוראות כלליות ישימות

3.17.2 מונחים והגדרות

3.17.2.1 השתלמות רענון נהיגה לחיילי מילואים – להלן "השתלמות", רענון ידיעותיהם של חיילי המילואים בנהיגה ע"פ המוגדר בהוראה זו.

3.17.3 מטרה ומבנה ההוראה

3.17.3.1 מטרת ההוראה

להנחות את יחידות צה"ל בתחום רענון הנהיגה, לחיילי מילואים ביחידה.

3.17.3.2 מבנה ההוראה

- א. כללי.
- ב. מפקד ההשתלמות.
- ג. מדריכים.
- ד. מבנה השתלמות רענון נהיגה לאנשי מילואים.
- ה. סיום ההשתלמות ותהליכי בקרה.
- ו. פטורים והקלות מביצוע ההשתלמות.

3.17.4 גוף ההוראה

א. כללי:

- 3.17.4.1 חייל מילואים לא ינהג בכלי רכב צבאי/בשירות צה"ל, אם חלפו שישה חודשים מתום התקופה האחרונה שבה ביצע נהיגה בצבא, אלא אם ביצע את ההשתלמות כמוסדר בהוראה זו.
- 3.17.4.2 חייל מילואים בוגר ההשתלמות יורשה לנהוג אך ורק על סוג כלי הרכב עליו ביצע את ההשתלמות.
- 3.17.4.3 ההשתלמות תחולק לשני פרקים: עיוני ומעשי ותועבר בהתאם ל"מנחה מבק"א יבשה להשתלמות רענון נהיגה לחייל מילואים".
- 3.17.4.4 היחידה הקולטת את חייל המילואים, תוודא הכשרתו בהתאם להוראה זו וכן תדריך את חייל המילואים להכרת הגזרה, הכרת הנת"בים ונהלים נוספים, טרם תחילת נהיגתו.

מערדכן לתאריך: 01.05.2014	הוראה 3.17: "השתלמות רענון נהיגה לחייל מילואים"	פרק 3: "ניהול בטיחות הדרכים ביחידה"	כרך: בב"ד
------------------------------	--	--	--------------

ב. מפקד השתלמות

3.17.4.5 מינוי מפקד השתלמות

א. לכל השתלמות, ימונה מפקד, שיהיה גם קצין הבטיחות להשתלמות.
(מבלי לגרוע מהאמור, יכול מפקד ההשתלמות למנות בכתב קציני בטיחות עוזרים).

ב. הקצין הממנה את מפקד ההשתלמות יהיה בדרגת סא"ל לפחות.

ג. מינוי מפקד ההשתלמות:

(1) לתרגיל יהיה על-ידי מנהל התרגיל.

(2) לתקופת אימון, או פעילות מבצעית/בטי"ש, או פעילות שגרה ביחידה/גדוד, יהיה על-ידי מפקד היחידה. באם דרגת מפקד היחידה נמוכה מסא"ל, המינוי יבוצע על ידי רמה ממונה.

(3) לצורך תגבור נהגים לגזרת חטמ"ר יהיה על-ידי הסמח"ט ולגזרת אוגמ"ר על-ידי הסמא"ג, או קצין מטה אוגדתי/פיקודי בדרגת סא"ל לפחות.

ד. הקצין הממנה יוודא התאמת מפקד ההשתלמות לתפקידו ויתדרך אותו לקראת ביצוע תפקידו.

3.17.4.6 תפקידי מפקד ההשתלמות

א. לתכנן ולארגן את ההשתלמות ובכלל זה כתיבת פקודת משימה ווידוא קיום ההשתלמות בהתאם לתיק תרגיל שייכתב.

ב. לפקח על איכות ובטיחות הביצוע.

ג. לוודא התאמת בעלי תפקידים לתפקידם ולתדרכם (קציני בטיחות עוזרים אם מונו, מדריכים, בעלי תפקיד בשלישות/מנהלה וכו').

ד. להוות סמכות מקצועית מדריכה, מפקחת ויועצת למפקד היחידה/מנהל התרגיל/הקצין הממנה, בנוגע לכשירות הנהגים שבצעו את ההשתלמות.

ה. לבצע סיכום בגמר ולהעביר מידע ולקחים למפקד הקולט את הנהגים ולרמה הממונה.

ג. מדריכים

3.17.4.7 מדריך לפרק עיוני יהיה אחד מבעלי התפקיד הבאים:

א. קצין, נגד, או אע"צ שהוסמך בקורס "מנחי קבוצות דיון" (סימול קורס 9348, או 9439).

ב. קצין, נגד או אע"צ שהוכשר כמורה נהיגה (סימול מקצוע 0023).

ג. קצין בתפקיד סמ"פ/מקבילו ומעלה.

ד. ביחידות מילואים, ניתן להגדיר קצין/נגד לביצוע הפרק העיוני, גם אם אינו עומד בתנאים המפורטים בסעיפים א-ב שלעיל, ובלבד שאושר בכתב ע"י מפקד היחידה בדרגת סא"ל ומעלה.

מעודכן לתאריך: 01.05.2014	הוראה 3.17: "השתלמות רענון נהיגה לחייל מילואים"	פרק 3: "ניהול בטיחות הדרכים ביחידה"	כרך: בב"ד
-------------------------------------	---	---	---------------------

ה. קצין, נגד או אע"צ שהוכשר כמדריך נהיגה נכונה (מונעת).

3.17.4.8 **מדריך מעשי:** יהיה אחד מבעלי התפקיד הבאים:

א. נהג חונך מאושר כמוגדר בהוראה 3.6 "קליטה והכשרת נהג ביחידה" בכרך זה.

ב. חייל מילואים בתנאים המצטברים הבאים:

(1) בעל רישיון והיתרים מתאימים בתוקף לנהיגת הרכב הצבאי עליו ידריך.

(2) עבר השתלמות רענון נהיגה לחייל מילואים כנהג בשנה האחרונה, ע"ג כלי הרכב עליהם ידריך.

(3) אושר בכתב ע"י מפקד היחידה בדרגת סא"ל לפחות.

3.17.4.9 מדריכי חברות אזרחיות המבצעות השתלמות רענון נהיגה עיוני/מעשי לחיילי מילואים יאושרו ע"י רמ"ד בטיחות בתעבורה/ענף בב"ד.

ד. מבנה השתלמות רענון נהיגה לחיילי מילואים

3.17.4.1 הכנות לקראת השתלמות יכלול:

- א. קביעת ואישור המפקד להשתלמות.
- ב. קביעת ואישור המדריכים לפרק העיוני והמעשי.
- ג. תכנון מספר מדריכים וכלי רכב מתאימים בהתאם למספר הנהגים המיועדים להשתלמות.
- ד. כתיבת תיק תרגיל בהתאם ל"מנחה מבק"א יבשה להשתלמות רענון נהיגה לחייל מילואים" ואישורו ע"י קצין בדרגת רס"ן ומעלה לאחר סיור שטח. תיק התרגיל יכלול: דגשים להכנות, סדר פעולות בהכנת ההשתלמות, דגשים לבעלי תפקיד, מסגרת לכתיבת תיק התרגיל ובה: דף אישורים, כתבי מינוי, דגשי הדרכה, תכנית הבטיחות, מרשם, נת"בים, הוראות ודגשי בטיחות, טבלאות שליטה.
- ה. תדריך כלל המדריכים בהשתלמות ע"י מפקד ההשתלמות.
- ו. סיור בטיחות מקדים למדריכים המעשיים בהובלת מפקד ההשתלמות.
- ז. השתלמות לחייל מילואים תחל רק לאחר קליטה שלישותית ופיקודית. בקליטה ירואין החייל, יבדקו רישיון נהיגה אזרחי בר תוקף, רישיון נהיגה צבאי והיתריו בהתאם לפ"מ 58.0202 – "רישיון נהיגה". (ראה טופס שלישות מס' 519). בנוסף, תבחן כשירות כללית לנהיגה.

3.17.4.2 ההשתלמות תחולק לשני פרקים: עיוני ומעשי בהתאם ל"מנחה מבק"א יבשה להשתלמות רענון נהיגה לחייל מילואים".

א. פרק עיוני יעבור באמצעות מארז הדרכה בהוצאת מבק"א יבשה שכולל מערך שיעור ותיק למדריך. פרק זה ימשך כ- 30 דקות ויכלול:

מערדכן לתאריך: 01.05.2014	הוראה 3.17: "השתלמות רענון נהיגה לחייל מילואים"	פרק 3: "ניהול בטיחות הדרכים ביחידה"	כרך: בב"ד
------------------------------	--	--	--------------

- (1) תנאים לנהיגת כלי רכב בצה"ל.
  - (2) אחריות נהג במשימת נהיגה (כמפורט בהוראה 3.8 "שילוח משימת נהיגה" בכרך זה).
  - (3) דגשי הוראות בטיחות בדרכים מכרך זה:
    - הוראה 3.8 "שילוח משימת נהיגה".
    - הוראה 3.9 "שעות נהיגה ומנוחה לנהגים".
    - הוראה 4.2 " מספר הנוסעים ברכב".
    - הוראה 4.3 "אמצעי בטיחות בכלי רכב".
    - הוראה 4.4 "הדלקת אורות".
    - הוראה 4.7 "נסיעה לאחור".
    - הוראה 4.8 "חניית כלי רכב".
    - הוראה 4.14 "שול הדרך".
  - (4) נושאים פרטניים בהתאם לצפי הפעילות ו/או לסוג הנהג:
    - נהיגה בתנאים מכבידים – קיץ/חורף (בהתאם לעונות השנה).
    - טעינה ופריקת משא בהתאם לתקנת תעבורה מס' 85, למיועדים לנהוג ברכב משא/משא כבד.
    - הובלת חומ"ס בהתאם לפ"מ 58.0311 "שינוע חומרים מסוכנים בצה"ל", למיועדים לנהוג בכלי רכב מוביל חומ"ס.
    - דגשי הוראות בטיחות בדרכים 5.2 "רכב ביטחון" ו- 5.3 "רכב אמבולנס" למיועדים לנהוג בלי רכב אלו.
    - דגשים לגרור/עוקב לנהגים הרלוונטיים.
    - נושאים ודגשים נוספים הרלוונטיים לתרגול/רענון ומותאמים למתווה התרגיל/פעילות (לדוגמא: רכב ממוגן).
- ב. פרק מעשי – יכלול:
- (1) היכרות תפעול ושימוש בכלי הרכב תוך מתן דגשי בטיחות לסוג כלי הרכב והנגרר (יבוצע ע"ג כלי הרכב).
  - (2) נהיגה מעשית ביום, או באזור מואר, למרחק של 8 ק"מ לפחות ולא פחות מ 15 דקות נסיעה. (בכלי רכב רב הינע, לפחות מחצית מהמרחק ומהזמן יהיה בדרך לא סלולה).
  - (3) באם נדרש החייל לגרור יבצע נהיגה מעשית שתכלול גם כניסה לחניה עם גרור בנסיעה לאחור. משך התרגול יקבע על-ידי המדריך עד להגעה לכשירות הנדרשת.
  - (4) באם נדרש החייל לבצע רענון מעשי ליותר מסוג כלי רכב אחד, ניתן לבצע לו נהיגה מעשית "מקוצרת" בת 4 ק"מ לפחות ולא פחות מ 7

מעודכן לתאריך: 01.05.2014	הוראה 3.17: "השתלמות רענון נהיגה לחייל מילואים"	פרק 3: "ניהול בטיחות הדרכים ביחידה"	כרך: בב"ד
-------------------------------------	---	---	---------------------

דקות נסיעה, החל מכלי הרכב השני. בכל מקרה יחויב בביצוע היכרות ותפעול לכל כלי רכב בנפרד.

5) חייל מילואים יוכל לנהוג ללא נהיגה מעשית בכלי רכב מסוג נוסעים שאינו מחייב לפי פקודות הצבא היתר מיוחד לנהיגתו, או להסעת נוסעים בו. עם זאת, החייל מחויב בביצוע הפרק העיוני ובביצוע היכרות ותפעול לכלי הרכב.

3.17.4.3 לגבי נהג מת"ק ראה גם הוראה 3.6 בכרך זה.

ה. סיום ההשתלמות ותהליכי בקרה

3.17.4.4 אחריות לפיקוח על ביצוע השתלמות מוטלת על מפקד היחידה הקולטת וכן בתרגילים גם על מנהל התרגיל.

3.17.4.5 בסיום ההשתלמות, מפקדו של החייל בדרגת רס"ן ומעלה, או מפקד ההשתלמות במידה ודרגתו רס"ן ומעלה יאשר את הסמכת הנהג בחתימתו ע"ג רישיון הנהיגה הצבאי (ראה טופס שלישות מס' 519). יצוינו כלי הרכב עליהם ביצע החייל רענון ועליהם רשאי לנהוג. יצוין האם רוען וכשיר לגרירה ואם כן סוג הנגרר.

3.17.4.6 באם סבור מי מבין בעלי התפקידים האחראים, כי התגלה קושי בנהיגתו של חייל המילואים, הכשרתו תימשך עד להגעה לרמה הנדרשת, או לחילופין לא יוסמך.

3.17.4.7 המפקד הקולט את החייל לאחר ההשתלמות, ישבץ אותו למשימות מתאימות וע"ג סוגי כלי הרכב עליהם ביצע את הרענון ואושר לנהיגתם.

3.17.4.8 באחריות מפקד ההשתלמות לבצע רישום אחר מסיימי הרענון. ברישום זה יפורטו כלי הרכב עליהם רוען חייל המילואים ומועד ביצוע הרענון.

ו. פטורים והקלות מביצוע השתלמות

3.17.4.9 מפקד שדרגתו סא"ל לפחות, מהיחידה הקולטת את החייל, רשאי לפטור חייל מילואים מהשתלמות כולה או חלקה כאשר:

- (א) הפטור יינתן בכתב ובמסגרתו ינומקו הסיבות לנתינתו.
- (ב) הפטור יימסר לחייל המילואים ויוחזק על ידו בצמוד לרישיון הנהיגה כל תקופת שירות המילואים.
- (ג) הפטור יהיה ספציפי הן באשר לחייל והן באשר לסוג הרכב עליו אמור לנהוג.

3.17.4.10 מפקד שדרגתו תא"ל, רשאי לפטור מסגרת/יחידה מביצוע השתלמות רענון נהיגה לנהגי המילואים כולה או חלקה כאשר:

- (א) הפטור יינתן בכתב ובמסגרתו ינומקו הסיבות לנתינתו.
- (ב) מפקד פיקוד/אגף/זרוע אליו שייך הכח יאשר פטור זה באופן עקרוני.
- (ג) אם מדובר בתרגיל, ידרש גם אישור המפקד האחראי ומנהל התרגיל.

מעודכן לתאריך: 01.05.2014	הוראה 3.17: "השתלמות רענון נהיגה לחייל מילואים"	פרק 3: "ניהול בטיחות הדרכים ביחידה"	כרך: בב"ד
-------------------------------------	---	---	---------------------

3.17.4.11 בקשות חריגה מהוראה זאת יוגשו בכתב ע"י רמ"ד בב"ד פיקודי/ זרועי/

אגפי, ייבחנו ע"י רע"ן בב"ד מבק"א ובהתאם יאושרו על ידו.

סוף הוראה 3.17